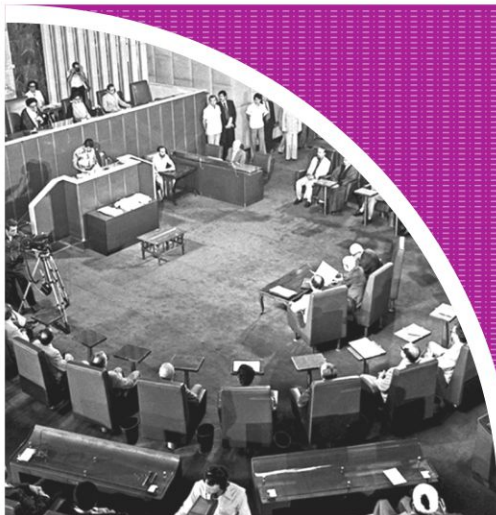

بررسی قانون اساسی ایران ویژه آزمون‌های استخدامی

درس: اطلاعات عمومی و حقوق اساسی

مؤلف: میلاد فتحی

بررسی قانون اساسی ایران؛ در سؤالات آزمون‌های استخدامی

میلاد فتحی

نشریه پژوهش‌های دانشگاهی

پاییز ۱۴۰۱

سرشناسه: فتحی، میلاد، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور: بررسی قانون اساسی ایران در سؤالات آزمون‌های استخدامی / میلاد فتحی.
مشخصات نشر: تهران: نشر هنر و علوم دانشگاهی، ۱۴۰۱.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۹۷-۵۸-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: آزمون‌های استخدامی -- ایران
Employment tests -- Iran
استخدام دولتی -- ایران -- آزمون‌ها
Civil service-- Iran-- Examinations
قانون اساسی -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها
Constitutions -- Iran -- Examinations, questions, etc
موضوع: ایران -- قانون اساسی (جمهوری اسلامی) -- آزمون‌ها و تمرین‌ها
Constitutions -- Iran (Islamic Republic)-- Examinations, questions, etc
رده بندی کنگره: JQ۱۷۸۶
رده بندی دیویی: ۳۵۱/۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی: ۹۰۱۰۵۴۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نشرمرکز و کتابخانه
www.ASPub.ir

بررسی قانون اساسی ایران؛ در سؤالات آزمون‌های استخدامی تألیف: میلاد فتحی

ناشر: نشر هنر و علوم دانشگاهی
نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۱
شمارگان: ۶۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۹۷-۵۸-۳
قیمت: ۴۸,۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان ۱۳۴۸ است.
مسئولیت صحت مطالب کتاب به عهده نویسنده است.

فهرست مطالب

۱	بخش ۱- ورود به موضوع
۴	بخش ۲- اصول کلی: فصول اول تا پنجم قانون اساسی
۱۷	بخش ۳- قوه مقننه و شوراها
۲۸	بخش ۴- رهبری
۳۴	بخش ۵- قوه مجریه
۴۰	بخش ۶- قوه قضائیه
۴۷	بخش ۷- سایر نهادهای حکومتی
۵۲	بخش ۸- تست‌های کلی
۶۵	پیوست: متن کامل قانون اساسی

پیشگفتار

در میان دروس عمومی آزمون استخدامی، درس «اطلاعات عمومی، دانش اجتماعی و حقوق اساسی» دو ویژگی خاص دارد:

- گستردگی موضوعات
- نداشتن منبع مشخص.

این دو ویژگی بسیاری از داوطلبان را از مطالعه این درس ناامید می‌کند. نکته امیدوارکننده اینجاست که در این درس موضوعاتی هستند که در آزمون‌های مختلف تکرار شده‌اند و تمرکز بر روی آن‌ها شما را نسبت به دیگر داوطلبان، پیش می‌اندازد.

مهم‌ترین بخش سؤالات این درس قانون اساسی است؛ زیرا همیشه از آن سؤال طرح می‌شود و منبع مشخصی هم دارد. از این بابت در این کتاب با دقت و جزئیات به موضوع قانون اساسی و تست‌های آن در آزمون‌های استخدامی پرداختیم. کتاب در ۸ بخش تدوین شده است. هفت بخش اول شامل درس‌نامه و تست‌های طبقه‌بندی‌شده است که با مطالعه آن‌ها بر تمام موضوعات مسلط خواهید شد. در بخش هشتم هم تست‌های آزمون‌های قبل با پاسخ‌های تشریحی برای تقویت دانش شما آماده شده است.

برای مطالعه این کتاب دانستن چند نکته زیر ضروری است:

- اصولی از قانون اساسی که احتمال طرح تست از آن وجود ندارد یا بسیار اندک است، حذف شده است.
- برای راحتی خواننده برخی اصول خلاصه شده و فقط نکات تستی آن را نوشته‌ایم. در این موارد در ابتدا بیان شده «نکات اصل»، یعنی اینکه فقط نکته تستی آن اصل از قانون اساسی بیان شده و متن قانون عیناً نیامده است؛ اما در برخی موارد متن کامل اصل قانون اساسی را نوشته‌ایم که در آن صورت از عبارت «اصل» استفاده شده است.
- حتماً تمام پاسخ‌های تشریحی را مطالعه کنید. حتی در تست‌هایی که درست جواب دادید ممکن است نکاتی بیان شده باشد که برای آزمون به شما کمک کند.

بخش ۳- قوه مقننه و شوراها

یکی از قوای مهم در هر کشوری، قوه مقننه است که در آرای عمومی مردم ریشه دارد و تمام گروه‌ها، مذاهب و اقلیت‌های شناخته‌شده در آن نماینده دارند. نمایندگان مردم کشورها در قوه مقننه هر کشور جمع می‌شوند و بر طبق قوانین، سهم درخور توجهی از حاکمیت سیاسی مردم را اعمال می‌کنند و سرنوشت سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، حقوقی، اقتصادی و مردم را رقم می‌زنند.

آنان به نمایندگی از همه مردم قانون وضع می‌کنند و بر دیگر سازمان‌ها، قوا و نهادهای دیگر حکومتی نیز نظارت دارند تا جریان امور به‌درستی انجام پذیرد. قوه مقننه در کشورهای مردم‌سالار که به شیوه دموکراسی غیرمستقیم با نماینده سالار اداره می‌شوند، رکن اصلی مردم‌سالاری است. به همین رو، در برخی کشورها به علت اهمیت این قوه، حتی راهی برای انحلال آن پیش‌بینی نشده است. ازجمله این کشورها، جمهوری اسلامی ایران است.

مرور فصل ششم قانون اساسی: «قوه مقننه»

اصل شصت و سوم:

- دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی چهار سال است.
- انتخابات هر دوره باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

نکات اصل شصت و چهارم: (تعداد نمایندگان مجلس شورای اسلامی):

- عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۲۷۰ نفر است (سال ۱۳۶۸) و پس از هر ۱۰ سال، حداکثر بیست نفر نماینده می‌تواند اضافه شود.
- زرتشتیان و کلیمیان هرکدام یک نماینده
- مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده
- مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هرکدام یک نماینده.

نکات اصل شصت و پنجم:

- با حضور دوسوم نمایندگان جلسات مجلس رسمیت می‌یابد
- برای تصویب آیین‌نامه داخلی موافقت دوسوم حاضران لازم است

اصل شصت و هشتم: در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور به پیشنهاد رئیس‌جمهور و تصویب سه‌چهارم مجموع نمایندگان و تائید شورای نگهبان انتخابات نقاط اشغال‌شده یا تمامی مملکت برای مدت معینی متوقف می‌شود و در صورت عدم تشکیل مجلس جدید، مجلس سابق همچنان به کار خود ادامه خواهد داد.

نکات اصل شصت و نهم:

- مذاکرات مجلس باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود.
- به تقاضای رئیس‌جمهور یا یکی از وزرا یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیرعلنی تشکیل می‌شود.
- مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه‌چهارم مجموع نمایندگان برسد.
- گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف شدن شرایط اضطراری برای اطلاع عموم منتشر گردد.

مرور فصل ششم قانون اساسی: «قوه مقننه»

نکات اصل هفتاد و سوم: شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است.

اصل هفتاد و چهارم:

- لوایح قانونی پس از تصویب هیئت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود
- طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.

اصل هفتاد و ششم: مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

اصل هفتاد و هفتم: عهدنامه‌ها، مقاله نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

نکات اصل هفتاد و هشتم: هرگونه تغییر در خطوط مرزی ممنوع است مگر اصلاحات و با تصویب چهارپنجم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی

نکات اصل هفتاد و نهم:

- برقراری حکومت نظامی ممنوع است.
- در شرایط اضطراری، دولت حق دارد با تصویب مجلس شورای اسلامی موقتاً محدودیت‌های ضروری را برقرار نماید، ولی مدت آن به‌رحال نمی‌تواند بیش از سی روز باشد.

اصل هشتادم: گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد.

اصل هشتاد و دوم: استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.

نکات اصل هشتاد و پنجم: مجلس می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را به کمیسیون‌های خود تفویض کند. در این صورت این قوانین به‌صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آن‌ها با مجلس خواهد بود.

مجلس می‌تواند تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذی‌ربط یا به دولت واگذار کند.

و مانند این‌ها شوراهایی مرکب از نمایندگان اعضاء این واحدها تشکیل می‌شود. چگونگی تشکیل این شوراها و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها را قانون معین می‌کند.

تست‌های بخش ۳: قوه مقننه و شوراها

(فراگیر پنجم-
۱۳۹۷)

- ۱- بررسی اعلام عدم مغایرت اساسنامه‌های مصوب دولت با قوانین، بر عهده کدام مرجع است؟
 - ۱) وزیر دادگستری
 - ۲) رئیس مجلس شورای اسلامی
 - ۳) شورای نگهبان
 - ۴) رئیس‌جمهور

(فراگیر پنجم-
۱۳۹۷)

- ۲- رسیدگی به شکایت از کدام مورد زیر، در صلاحیت نظارتی کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی قرار ندارد؟
 - ۱) وزیر دادگستری
 - ۲) رئیس مجلس شورای اسلامی
 - ۳) شورای نگهبان
 - ۴) رئیس‌جمهور

(فراگیر هفتم-
۱۳۹۸)

- ۳- کدام نهاد اختیار رسیدگی به صحت اعتبارنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی را دارد؟
 - ۱) وزارت کشور
 - ۲) مجلس شورای اسلامی
 - ۳) شورای نگهبان
 - ۴) کمیسیون مرکزی انتخابات

(فراگیر هفتم-
۱۳۹۸)

- ۴- تشخیص تطابق قوانین با موازین اسلامی بر عهده کدام مقام یا مرجع زیر است؟
 - ۱) رهبری
 - ۲) فقهای شورای نگهبان
 - ۳) مجمع تشخیص مصلحت نظام
 - ۴) شورای نگهبان

(بانک سپه-
۱۳۹۳)

- ۱۵- مجلس شورای اسلامی، به ترتیب در کدام صورت و از کدام طریق، می‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به دیگری تفویض کند؟
- ۱) بروز اختلاف با شورای نگهبان - مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۲) در موارد ضروری با تأیید شورای نگهبان - کمیسیون‌های داخلی و دولت
- ۳) با تأکید شورای نگهبان - مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۴) در موارد ضروری - کمیسیون‌های داخلی خود

پاسخ‌های بخش ۳: قوه مقننه و شوراها

۱- گزینه ۲

اصل ۱۳۸ به مسئولیت رئیس مجلس در بررسی و اعلام مغایرت یا عدم مغایرت مصوبات دولت با قوانین اشاره دارد: «تصویب آیین‌نامه‌های دولت، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آن‌ها را برخلاف قوانین بباید با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیئت‌وزیران بفرستد.»

۲- گزینه ۳

طبق اصل ۹۰: هرکس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند؛ اما شورای نگهبان ذیل هیچ‌یک از قوای سه‌گانه قرار ندارد و امکان شکایت از آن در این کمیسیون وجود ندارد.

۳- گزینه ۲

این تست نیاز به کمی توضیح دارد، چون موضوع اعتبارنامه نمایندگان مجلس مستقیماً در قانون اساسی نیامده است و فقط در اصل ۹۳ به آن اشاره شده است. در شروع هر دوره مجلس، اعتبارنامه هر نماینده، توسط بقیه نمایندگان بررسی می‌شود. این کار در واقع بررسی دوباره صلاحیت نمایندگان است. اعتبارنامه نمایندگان نخست در شعبی که توسط مجلس تشکیل شده بررسی و در صورت اعتراض، موضوع در صحن مطرح و با رأی‌گیری نمایندگان در مورد آن تصمیم‌گیری می‌شود. در نتیجه عملاً بررسی صحت اعتبارنامه نمایندگان توسط مجلس شورای اسلامی انجام می‌شود.

۴- گزینه ۲

این تست یک نکته ظریف دارد! می‌دانیم: وظیفه بررسی قوانین و تطبیق آن با قانون اساسی و موازین اسلامی به عهده شورای نگهبان است. شورای نگهبان هم از ۶ فقیه و ۶ حقوقدان تشکیل شده است.

در میان دروس عمومی آزمون اســـــــتخدامی، درس
«اطلاعات عمومی، دانش اجتماعی و حقوق اساسی» دو
ویژگی خاص دارد:
- گستردگی موضوعات
- نداشتن منبع مشخص.

این دو ویژگی بسیاری از داوطلبان را از مطالعه این درس
ناامید می‌کند. نکته امیدوارکننده اینجاست که در این
درس، موضوعاتی هستند که در آزمون‌های مختلف
تکرار شده‌اند و تمرکز بر روی آن‌ها شما را نسبت به دیگر
داوطلبان، پیش می‌اندازد.

مهمترین بخش سؤالات این درس قانون اساسی است؛
زیرا همیشه از آن سؤال طرح می‌شود و منبع مشخصی
هم دارد.

از این بابت در این کتاب با دقت و جزئیات به موضوع
قانون اساسی و تست‌های آن در آزمون‌های استخدامی
پرداختیم.

کتاب در ۸ بخش تدوین شده است. هفت بخش اول
شامل درسنامه و تست‌های طبقه‌بندی شده است که با
مطالعه آن‌ها بر تمام موضوعات مسلط خواهید شد. در
بخش هشتم هم تست‌های آزمون‌های قبل با
پاسخ‌های تشریحی برای تقویت دانش شما آماده شده
است.

برای مطالعه این کتاب دانستن چند نکته زیر ضروری
است:

- اصولی از قانون اساسی که احتمال طرح تست از
آن وجود ندارد یا بسیار اندک است، حذف شده
است.

- برای راحتی خواننده برخی اصول خلاصه شده و
فقط نکات تستی آن را نوشته‌ایم. در این موارد در
ابتدا بیان شده «نکات اصل»، یعنی اینکه فقط نکته
تستی آن اصل از قانون اساسی بیان شده و متن
قانون عیناً نیامده است؛ اما در برخی موارد متن کامل
اصل قانون اساسی را نوشته‌ایم که در آن صورت از
عبارت «اصل» استفاده شده است.

- حتماً تمام پاسخ‌های تشریحی را مطالعه کنید.
حتی در تست‌هایی که درست جواب دادید ممکن
است نکاتی بیان شده باشد که برای آزمون به شما
کمک کند.

۹۷۸-۶۲۲-۶۶۹۷-۵۳-۸

نشر و توزیع: دانشگاهی

قیمت: ۴۸,۰۰۰ تومان